

معاونت پژوهش و فناوری

به نام خدا

منشور اخلاق پژوهش

با یاری از خداوند سبحان و اعتقاد به این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر به اهمیت

جایگاه دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری، ما دانشجویان و اعضاء هیات علمی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام

فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخطی نکنیم:

1- اصل برائت: التزام به برائت جویی از هر گونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به مثابه های غیر علمی می آلاینند.

2- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هر گونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.

3- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.

4- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب نقد و خودداری از هر گونه حرمت شکنی.

5- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.

6- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.

7- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هر گونه پنهان سازی حقیقت.

8- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.

9- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده هنر و معماری ، گروه نمایش
پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
(M.A)

گرایش: کارگردانی

عنوان:

کمدی مینیمال

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر قطب الدین صادقی

استاد مشاور:

جناب دکتر حمیدرضا افشار

پژوهشگر:

نرجس روشن

تیرماه 1390

تقدیم به :

پدر و مادر نازنین ، خواهران همیشه
همراهم و همچنین همسر مهربانم که
حمایت های او مرا در این راه یاری
رسان بود.

با سپاس و قدردانی از:
استادان بزرگوارم دکتر قطب الدین
صادقی و دکتر حمید رضا افشار که در
این پژوهش راه به من نشان دادند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب نرجس روشن دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی 85000122900 در رشته نمایش (کارگردانی) که در تاریخ 90/4/30 از پایان نامه خود تحت عنوان : کم‌دی مینیمال بدینوسیله متعهد می‌شوم:

- 1- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
- 2- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- 3- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- 4- چنانچه در هر مقطع زماین خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدارک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

نرجس روشن

تاریخ و امضا:

بسمه تعالی

در تاریخ : 90/4/30

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم نرجس روشن از
پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره 19/5 به
حروف نوزده و نیم و با درجه بسیار خوب مورد
تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول : کلیات طرح

- 1-1- بیان مسئله 2
- 2-1- هدف های تحقیق 3
- 3-1- اهمیت موضوع تحقیق و انگیزش انتخاب آن 3
- 4-1- سوالات و فرضیه های تحقیق 4
- 5-1- مدل تحقیق 6
- 6-1- واژگان کلیدی 7
- 7-1- روش تحقیق 7
- 8-1- قلمرو تحقیق 7
- 9-1- محدودیت ها و مشکلات تحقیق 7

فصل دوم : معرفی، تعریف و تاریخچه مینیمالیسم

- 1-2- مقدمه 9
- 2-2- معرفی 10
- 3-2- تعریف: معنای مینیمالیسم 13
- 4-2- نامگذاری جنبش مینیمالیسم 15
- 5-2- تاریخچه مینیمالیسم 28
- 1-5-2- زمینه تاریخی 28
- 2-5-2- زمینه فکری 36
- 3-5-2- زمینه هنری 40
- 6-2- زمان پیدایش مینیمالیسم 49
- 7-2- مکان پیدایش مینیمالیسم 54
- 8-2- تاثیرات پیدایش مینیمالیسم 56

فصل سوم : مینیمالیسم در هنرها

- 1-3- مقدمه 65

66	2-3 نقاشی
70	1-2-3 جوزف آلبرس
74	2-2-3 رابرت راشنبرگ
78	2-3-3 ایو کلاین
84	4-2-3 بارنت نیومن
91	5-2-3 فرانک استلا
100	6-2-3 ادرینهارد
106	3-3 مجسمه سازی
109	1-3-3 کارل آندره
113	2-3-3 دان فلاوین
118	3-3-3 دونالد جاد
123	4-3-3 سول لوویت
128	5-3-3 رابرت موریس
133	4-3 موسیقی
135	5-3 معماری
143	6-3 ادبیات و سینما
147	7-3 نمایش
149	1-7-3 تئاتر و درام آمریکایی
151	2-7-3 تئاتر و درام آلمان
154	3-7-3 درام و نمایش در فرانسه
169	4-7-3 ایسوردیسم
فصل چهارم: بکت و مینیمالیسم	
180	1-4 مقدمه
181	2-4 زندگی و آثار بکت
185	3-4 مینیمالیسم در آثار بکت
186	1-3-4 شکستن ساختار کهن در جهت حذف علیق مخاطب

- 190 4-3-2- مینیمال سازی شخصیت
- 198 4-3-3- حداکثرگرایی در زبانی شاعرانه
- 206 4-3-4- مینیاتورسازی تصویر
- 208 4-3-5- حرکات نمایشی : تصویری ساکن
- 209 4-3-6- میزانسن های هندسی در صحنه ای عریان
- 213 4-3-7- فضا سازی نوین : حداقل نور - حداکثر صدا
- 215 4-3-8- تکرار با هدف ایجاد الگوی بینهایت
- 216 4-3-9- کمدی رنگبخته
- فصل پنجم : جمع بندی و نتیجه گیری
- 223 نتیجه گیری
- فصل ششم : منابع و مآخذ
- 227 6-1- منابع فارسی
- 227 6-1-1- کتاب
- 230 6-2- لاتین
- 230 6-2-1- کتاب
- 231 6-3- منابع اینترنتی

فهرست تصاویر

	عنوان	صفحه
233	1-7
234	2-7
234	3-7
235	4-7
236	5-7
236	6-7
237	7-7
238	8-7
239	9-7
240	10-7
240	11-7
241	12-7
242	13-7
242	14-7
243	15-7
244	16-7
245	17-7

فصل اول :

کل؟ ات طرح

1 1 ب؟ ان مسئله

امروزه واژه مینیمالیسم و یا مینیمال واژه ای آشنا برای همگان است، به طوری که حتی در خارج از دنیای هنر و در زندگی روزمره از آن بسیار بهره می گیریم. حال آنکه تا چند دهه پیش این واژه حتی در قلمرو هنر نیز ناآشنا می نمود.

در زبان تاریخ هنر، مینیمالیسم سبکی است که در دهه 1960 از آمریکا سر بر آورد و هنرهای تجسمی، که در آن زمان تحت سیطره هنر ملون پاپ و هنر احساسگرای اکسپرسیونیسم انتزاعی بود، را دگرگون کرد. در آثار نقاشی، مجسمه سازی، معماری و موسیقی مینیمال به حداقلها اکتفا شده و برای بیانی آنچه در هنر «بی بیانی هنری» نام گرفته، با حذف تمامی زوائد به عصاره و چکیده بسنده شده است. اما در تئاتر این سبک نوگرا، نه در آمریکا که در فرانسه و از دل ابزوردیسم به وجود آمد. ساموئل بکت ابزوردیسم به عنوان بنیانگذار و تنها مرجع این سبک نمایشی در آن دوران آثاری آفرید که نه تنها همچون دیگر ابزوردیستها از چهارچوبهای تئاتر کلاسیک فاصله زیادی داشت بلکه پا را از اصول ابزورد نیز فراتر نهاد. این حداقلگرایی برای تئاتر تجربه ای نوین بود که باعث شگفتی منتقدان و مخاطبان شد. بکت مینیمالیسم را در تمامی ارکان نمایش وارد کرد و صحنه و فضای جدیدی را برای تئاتر به ارمغان آورد. در این شیوه، تئاتر به حداقلها اکتفا کرده بود، از حداقل نور و دکور تا دیالوگها و شخصیتها.

با توجه به عمر کوتاه و کاربرد فراوان ، به علت کمبود منابع کماکان تعریف صحیح و جامعی از این واژه در حوزه هنر در ایران وجود ندارد. در این راستا تحقیق حاضر در تلاش است تا با استفاده از منابع مرجع تعریف درستی از مینیمال ارائه داده و با مطالعه آثار متاخر بکت چگونگی ظهور مینیمالیسم در تئاتر را مورد بررسی قرار دهد و مختصاتی برای تئاتر مینیمال بیابد.

1 2 هدف ها ؟ تحقق؟

درین تحقیق تلاش شده است تا به اهداف ذیل نائل آییم :

- ارائه معنای درست از مینیمالیسم
- خاستگاه مینیمالیسم
- ویژگی های مینیمالیسم در هنر
- ویژگی های مینیمالیسم در تئاتر با بررسی آثار متاخر بکت
- بررسی کمدی سیاه در این آثار

1 3 اهمیت موضوع تحقق؟ و انگزش انتخاب آن

همانطور که قبلا نیز اشاره شد امروزه استفاده از واژه « مینیمال » بسیار رایج است اما این سبک، همانند بسیاری دیگر از سبکها و جنبش های هنری از ارائه تعریف درست و جامع در ایران بی نصیب مانده است. این امر هنگامی که فردی ناآشنا با هنر آن را به کار می گیرد اهمیت چندانی ندارد. اما آن هنگام که یک هنرمند

در ارائه اثر خود و یا نقد آثار این اشتباه را مرتکب می شود اهمیت می یابد.

بدین سبب - که بیشتر ناشی از کمبود منابع فارسی در این باره است- انگیزشی برای تحقیق درباره مینیمالیسم به وجود آمد. زمانی که در تحقیق های ابتدایی متوجه این امر شدم که تقریباً هیچ منبع فارسی درباره مینیمالیسم در تئاتر وجود ندارد عزم خود را جزم نمودم تا زیر نظر اساتید بزرگوارم و راهنمایی های ایشان با بهره گیری از منابع مرجع و ترجمه و گردآوری اطلاعات، در حد توان خود این نقصان را جبران نمایم.

1 4 سوالات و فرضیه ها؟ تحقیق؟

سوالات تحقیق:

- آیا واژه مینیمالیسم بر اساس یک بیانیه و اتفاق نظر برای توصیف آثار هنرمندان مشخص به کار رفته است؟

- خاستگاه مینیمالیسم کجاست؟

- آیا مینیمالیسم جنبش هنری فراگیر بوده است؟

- آیا تئاتر تحت تاثیر مینیمالیسم قرار گرفته است؟

- آیا می توان سبک متاخر بکت را به نوعی حضور

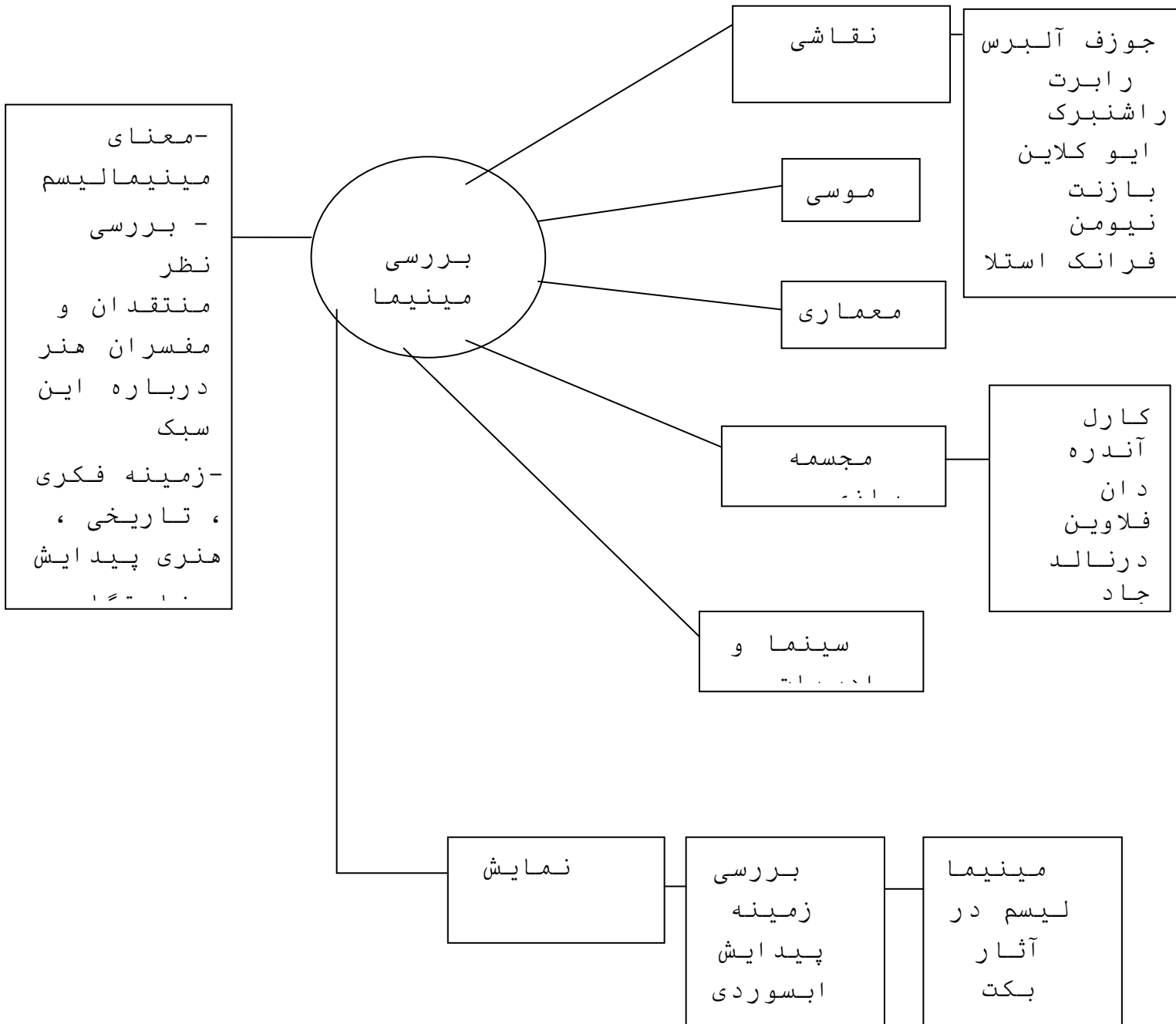
مینیمالیسم در تئاتر خواند؟

- آیا در آثار متاخر بکت رگه هایی از کمدی سیاه یافت می شود؟

فرضیه های تحقیق:

- بدان علت که تولد مینیمالیسم همزمان با شکوفایی و رشد سبک های متعدد در هنر بود بیانیه مشخصی برای این سبک وجود ندارد.
- به لحاظ تدوین تاریخ هنر مینیمالیسم در دهه 1960 در آمریکا به وجود آمد.
- مینیمالیسم قدرت آن را داشت که دنیای هنر را تحت تاثیر خود قرار دهد.
- نمایشنامه های متاخر بکت از لحاظ ساختار معرف مینیمالیسم در تئاتر است.
- در برخی از آثار مینیمالیستی بکت می توان حضور کمرنگی از کمدی سیاه را یافت.

1 5 مدل تحقق؟

1-6-واژگان کلیدی؟

مینی‌مالیسم، مینی‌مال، کمینه‌گرایی، هنر ABC، هنرهای تجسمی امریکا در دهه 1960، ساموئل بکت، افسوردیسم

1-7-روش تحقیق؟

در این پژوهش سعی شده با استفاده از روش تحلیل توصیفی، چگونگی تأثیرگذاری مینی‌مالیسم بر هنر نمایش بررسی شود. به منظور دستیابی به این هدف متون کتاب‌ها (خاصه کتاب‌های مرجعی چون *Beyond Minimalism: The Late Beckett's Style In Theatre*)، از منابع مهم تحقیق محسوب می‌شوند.

1-8-قلمرو تحقیق؟

این تحقیق به بررسی هنر - به طور خاص هنرهای تجسمی - در دهه 1960 در امریکا و تأثیر فرانسه در همان زمان - به طرز خاص آثار متأخر ساموئل بکت - می‌پردازد.

1-9-محدودت‌ها و مشکلات تحقیق؟

از مهمترین مشکلات در انجام این پژوهش نبود منابع مرجع در ایران و مسائل موجود در تأمین این منابع از خارج از کشور بود.

فصل دوم :

معرفی، تعریف و

تاریخچه م؟ن؟مال؟سم

2-1-مقدمه

در پژوهش حاضر به بررسی م؟ن؟مال؟سم م؟ پردازش . م؟ن؟مال؟سم سبک؟ است که در دهه 1960 از آمریکای سربر آورد و هنرها؟ تجسم؟ ، که در آن زمان تحت سطره هنر ملون پاپ و هنر احساسگرا؟ اکسپرس؟ون؟سم انتزاع؟ بود ، را دگرگون کرد و به سرعت وارد حوزه ها؟ دگر هنرن؟ز شد. م؟ن؟مال؟سم ؟ا کم؟نه گرا؟؟، اساس آثار و ب؟ان خود را بر پا ؟ه

سادگ؟ ب؟ ان و روش ها؟ ساده و خال؟ از پ؟ چ؟ دگ؟ معمول فلسف؟
و؟ ا شبه فلسف؟ بن؟ ان گذاشته است.

م؟ ن؟ مال؟ ستها معتقدند با حذف حضور فر؟ بنده ترک؟ ب بند؟ و
استفاده از موارد ساده و اغلب صنعت؟ که به شکل؟ هندس؟ و
بس؟ ا ساده شده قرار گرفته باشند، م؟ توان به ک؟ ف؟ ت ناب
رنگ، فرم، فضا و ماده دست؟ افت.

اما همانطور که قبلا بدان اشاره شد تعر؟ ف درست و جامع؟ از
م؟ ن؟ مال؟ سم در ا؟ ران وجود ندارد. برا؟ دست؟ افتن به درک
درست از ا؟ ن سبک هنر؟ در ابتدا م؟ با؟ ست نام آن را مورد
بررس؟ قرار ده؟ م. سپس به علت نامگذار؟ ا؟ ن جنبش هنر؟ م؟
پرداز؟ م و نظرات منتقد؟ ن و مورخ؟ ن هنر مدرن را در ا؟ ن
باره مطرح م؟ کن؟ م.

از آنجا که در بررسی هر سبک هنری باید به بستر
اجتماعی و فکری و هنری را از توجه داشت در تاربخچه
ای کوتاه به بررسی زمینه تاریخی، فکری و هنری
مینیمالیسم می پردازیم . سپس به شیوه ای تاریخ
نگارانه خاستگاه آن راز لحاظ زمانی و مکانی مورد
کنکاش قرار می دهیم . در پایان این فصل، تاثیرات
پیدایش این سبک را در دنیای هنر بررسی می کنیم .

2-2-م عرف؟

یک لوله فلورسنت که به صورت مورب به دیوار بسته شده
است ، تیرهای خشن چوبی یا صفحه های فلزی که با طرح
های ساده بر روی کف اتاق قرار داده شده اند ، جعبه
های فلزی یا پلکسی گلاس که به شکلی ساده چیده شده است
؛ این مکعب ها و سایر شکل های پایه هندسی ساخته شده
از تخته سه لا، آلومینیوم یا فولاد ، از جمله راه های
توصیف آثار هنرمندان بی شماری بودند که در نیویورک و
لس آنجلس در اوایل دهه شصت متداول بود.